

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 3To/142/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813010271
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Juraj Krupa
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5813010271.1

Uznesenie

Senát Krajského súdu v Žiline, zložený z predsedu senátu Juraja Krupu a sudcov JUDr. Vladimíra Sučika a JUDr. Milana Repáňa na neverejnom zasadnutí konanom dňa 27.2.2014 v Žiline, o sťažnosti okresného prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu v Námestove č.k. 6T/89/2013-199 zo dňa 3.10.2013

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť okresného prokurátora sa z a m i e t a .

odôvodnenie:

Citovaným uznesením Okresný súd v Námestove podľa § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por. odmietol obžalobu okresného prokurátora v Námestove sp.zn. Pv 418/13/5507 zo dňa 3.9.2013 a vec obvineného S. K., nar. X.X.XXXX, stíhaného pre trestný čin (prečin) zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, 3 písm. b) Tr. zák., vrátil prokurátorovi.

Podstatou tohto rozhodnutia súdu prvého stupňa je zistenie, že vo veci sa konalo proti ušlému a vôbec nebola preukázaná subjektívna stránka žalovaného trestného činu. Došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu.

V zákonnej lehote podal proti tomuto uzneseniu prokurátor sťažnosť. Namieta v nej dôvody vrátenia veci, lebo je presvedčený, že prípravné konanie prebehlo korektne, a tak navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a uložiť okresnému súdu, aby vo veci konal a rozhodol.

Na takomto základe v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúmal nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Zistil tak, že sťažnosť nie je dôvodná.

Podľa § 241 ods. 1 písm. f) Tr. por. obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu obžalobu odmietne a vráti vec prokurátorovi, ak zistí závažné procesné chyby, najmä porušenie práva na obhajobu. Zjavne teda môže ísť aj o iné závažné procesné chyby, porušenie práva na obhajobu, uvedené ako príklad vyjadruje očakávanú závažnosť pochybení.

Vo veci obvineného S. K. po vznesení obvinenia dňa 30.12.2005 a dňa 24.6.2006 pre ten istý trestný čin, bolo trestné stíhanie (už) dňa 26.6.2006 prerušené pre neprítomnosť obvineného (?). O viac ako šesť rokov nato dňa 25.10.2012 bez toho, že by v spise vyšetrovateľ doložil akékoľvek podklady, rozhodol o pokračovaní v trestnom stíhaní „lebo dôvod na prerušenie pominul“. To by logicky malo znamenať, že obvinený je už dosiahnuteľný, no nebolo tomu tak. Vyšetrovateľ v tomto uznesení konštatoval, že v Trenčíne v inej veci obvineného, kde sa konalo proti ušlému, dlhodobo sa nedarí už odsúdeného predviesť do výkonu trestu, a teda sa vyhýba nástupu výkonu trestu a naďalej si úmyselne neplní

vyživovaciú povinnosť, a tak je potrebné konať proti ušlému. Vyšetrovateľ následne s odôvodnením, že je potrebné vykonať konanie proti ušlému, požiadal súd o ustanovenie obhajcu. Dňa 30.10.2012 súd nekriticky požiadavke vyhovel a obvinenému obhajcu ustanovil.

V ustanoveniach VII. hlavy, piateho oddielu Trestného poriadku o konaní proti ušlému je upravený postup, ktorý možno aplikovať v prípade obvineného, ktorého osobnú účasť pri úkonoch trestného konania nemožno zabezpečiť zákonnými prostriedkami (predvolanie, predvedenie, zatknutie a pod.), pretože obvinený sa trestnému konaniu vyhýba pobytom v cudzine, alebo tým, že sa skrýva. Takýto obvinený sa nazýva „ušlý“.

Vzhľadom na charakter konania proti ušlému, ktorým sa neumožňuje obvinenému realizovať právo na obhajobu osobne a bezprostredne, takéto konanie možno vykonať až po vyčerpaní všetkých dostupných možností a zákonných nástrojov smerujúcich k zabezpečeniu prítomnosti obvineného. Na začatie konania proti ušlému nestačí iba konštatovanie orgánu činného v trestnom konaní (alebo súdu), že obvinený sa nezdržiava v meste svojho bydliska a nie je známe kde sa zdržiava. Nestačí, že napríklad nepreberá predvolania či rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní. Z týchto dôvodov orgán činný v trestnom konaní musí vykonať aj ďalšie úkony a opatrenia zamerané na zistenie, na akom mieste sa obvinený zdržiava a prečo sa v mieste bydliska nenachádza. Ani požiadavka na urýchlené vybavenie veci (v konkrétnom prípade komická) nemôže odôvodniť uskutočnenie konania proti ušlému bez splnenia týchto povinností.

Podmienkou na konanie proti ušlému je preukázanie úmyslu obvineného vyhýbať sa trestnému konaniu pobytom v cudzine alebo tým, že sa skrýva na území Slovenskej republiky, v úmysle zabrániť prerokovaniu veci. V tomto smere neboli vykonané žiadne úkony, ba ani nie je známe či obvinený žije, a tak konanie proti ušlému nebolo dôvodné.

K tomuto zásadnému pochybeniu pristúpilo i ďalšie spočívajúce v tom, že orgán činný v trestnom konaní o takomto konaní vôbec nerozhodol. Mal pritom postupovať, s odvolaním sa na § 330 Tr. por., podľa § 162 ods. 2 tr. por., podľa ktorého orgány činné v trestnom konaní rozhodujú, ak zákon neustanovuje niečo iné alebo ak rozhodnutie nemá technicko-organizačnú alebo operatívnu povahu, uznesením. (...)

Za takýchto okolností možno celkom jednoznačne vo veci hovoriť o porušení práva na obhajobu. Zásada práva na obhajobu vyjadrená v ustanovení § 2 ods.9 Trestného poriadku je pritom zásadou ústavnou (čl. 50 ods. 3 Ústavy SR) ako aj zásadou Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (čl. 6 ods. 3 písm. b/, c/) a vzťahuje sa na celé trestné konanie, jej zabezpečenie je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní ako aj súdu. Jednotlivé ustanovenia Trestného poriadku túto zásadu rozvíjajú.

V konkrétnej veci navyše treba dať sťažnosťou napadnutému uzneseniu za pravdu, že prípravné konanie sa vôbec nezaoberalo základnými požiadavkami dokazovania v trestnom konaní. Všeobecné ustanovenia o dokazovaní v ustanovení § 119 ods. 1 Tr. por. prikazujú dokazovať najmä (napríklad) či skutok má znaky trestného činu, príčiny a podmienky jeho spáchania, osobné pomery páchatel'a a iné. Sťažovateľ má pravdu v tom, že žalovaný trestný čin zanedbania povinnej výživy v prvom odseku pripúšťa obe formy zavinenia (úmysel alebo nedbalosť), rozhodovanie o zavinení však nemôže byť lotériou, ale zavinenie musí byť preukázané. Samotné zistenie, že obvinený si neplní svoju zákonnú povinnosť vyživovať iného, automaticky neznamená, že sa dopúšťa trestného činu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák. Pre vyslovenie záveru, že obvinený naplnil znaky skutkovej podstaty tohto trestného činu, musí byť subjektívna stránka ako obligatórna zložka skutkovej podstaty trestného činu preukázaná. Pri skúmaní zavinenia páchatel'a trestného činu podľa § 207 Tr. zák. je potrebné vychádzať z jeho sociálnej, majetkovej a finančnej situácie, pričom treba náležite zistiť i dôvody, ktoré sa o túto jeho situáciu pričínili. Nepreukázanie subjektívnej stránky skutkovej podstaty tohto trestného činu už v prípravnom konaní, osobitne v prípade neprítomného obvineného, možno podľa presvedčenia krajského súdu považovať za závažnú procesnú chybu prirovnateľnú k porušeniu práva na obhajobu.

Zavinenie je vnútorný, psychický vzťah páchatel'a k podstatným zložkám trestného činu. Vzťahuje sa teda aj na priebeh činu, ktorý sa prejavil v realite a ktorý zodpovedá znakom skutkovej podstaty trestného

činu (s výnimkou znakov subjektívnej stránky, lebo zavinenie sa samo na seba vzťahovať nemôže). Záver o zavinení páchatel'a musí byť vždy preukázaný výsledkami dokazovania a musí z nich logicky vyplynúť. Ide síce o právny záver o subjektívnych znakoch trestného činu, ale vždy sa musí zakladať na skutkových zisteniach, vyplývajúcich z vykonaného dokazovania.

Na základe takéhoto rozboru veci a právnej úvahy je krajský súd presvedčený, že sťažnosť prokurátora nie je dôvodná, preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.